

2005. július 6., szerda

P6_TC1-COD(2003)0168

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2005. július 6-án került elfogadásra a szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jogról („Róma II”) szóló .../2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 61. cikke c) pontjára,

tekintettel a Bizottság *javaslatára*,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A Közösség célul tűzte ki, hogy létrehozza a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. E célból a Közösségnek – a belső piac megfelelő működéséhez szükséges mértékben – intézkedéseket kell elfogadnia a határokon átnyúló hatással bíró polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatban, beleértve azokat az intézkedéseket, amelyek a tagállamokban a jogszabályok és joghatóságok kollíziójára vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségét segítik elő.
- (2) Az Amszterdami Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek hatékony végrehajtása érdekében a (Bel- és Igazságügyi Együttműködési) Tanács 1998. december 3-án cselekvési tervet fogadott el, amely meghatározza, hogy a szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló jogi eszköz előkészítése azon intézkedések között szerepel, amelyeket az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő két éven belül meg kell hozni ⁽³⁾.
- (3) Az Európai Tanács 1999. október 15-i és 16-i tamperei ülése ⁽⁴⁾ a bírósági határozatok kölcsönös elismerését az európai jogérvényesítési terület létrehozásának kiemelt kérdéseként hagyta jóvá. A kölcsönös elismerési program *tervezete* ⁽⁵⁾ kimondja, hogy kollíziós szabályok harmonizálásával kapcsolatos intézkedések olyan intézkedések, amelyek „ténylegesen segítenek” az alapelv végrehajtásának megkönnyítésében.
- (4) A belső piac megfelelő működése a jogviták kimenetelének kiszámíthatósága, a joggal kapcsolatos biztonság és a határozatok szabad mozgásának javítása érdekében a tagállamokban olyan kollíziós szabályok megalkotását teszi szükségessé, amelyek ugyanazon nemzeti jogot jelölik ki, függetlenül attól, hogy mely ország bírósága előtt nyújtják be a keresetet.
- (5) E rendelet hatályát **és rendelkezéseit** oly módon kell meghatározni, hogy összhangban **legyenek a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi** rendelettel ⁽⁶⁾ és **a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, .../.../EK rendelettel („Róma I”)** ⁽⁷⁾.
- (6) **A közösségi jog összhangjának biztosítása megköveteli, hogy e rendelet ne érintse az alkalmazandó jogra vonatkozó, vagy arra kiható azon rendelkezéseket, amelyeket e rendeletről eltérő olyan másodlagos jogszabályok tartalmaznak, mint a különös kérdésekre vonatkozó kollíziós szabályok, a közösségi eredetű imperatív szabályok és a belső piac jogi alapelvei. E rendeletnek ennek következtében elő kell mozdítania a belső piac megfelelő működését, különösen az áruk és szolgáltatások szabad mozgását.**
- (7) Csak a kijelölt jogtól függetlenül alkalmazott egységes szabályok háríthatják el annak veszélyét, hogy a közösségi peres felek közötti verseny torzuljon.

⁽¹⁾ HL C 241., 2004.9.28., 1. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2005. július 6-i álláspontja.

⁽³⁾ A Tanács és a Bizottság cselekvési terve arról, hogyan lehet a legjobban végrehajtani az Amszterdami Szerződés szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségről szóló rendelkezéseit (HL C 19., 1999.1.23., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az 1999. október 16-i elnökségi következtetések, 28–39. pont.

⁽⁵⁾ HL C 12., 2001.1.15., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 12., 2001.1.16., 1. o. A legutóbb a 2245/2004/EK bizottsági rendelettel (HL L 381., 2004.12.28., 10. o.) módosított rendelet.

⁽⁷⁾ HL L

2005. július 6., szerda

- (8) *A lehető legegységesebb kollíziós szabályok szükségesek a tagállamokban, a jogbizonytalanság minimálisra csökkentése érdekében. A jogbiztonság szükségessége azonban mindig alárendelt annak a kiemelkedő fontosságú követelménynek, hogy az egyedi ügyekben igazságos döntés születessen, és ezért a bíróságok számára biztosítani kell a mérlegelés lehetőségét. Ezenfelül tiszteletben kell tartani a felek szándékát, ha szerződésen kívüli jogellenes károkozással kapcsolatos kérdésben kifejezetten jogot választottak, vagy amennyiben erre a választásra a bíróság ésszerűen kövekeztethet.*
- (9) *E rendeletnek javítania kell a bírósági határozatok előreláthatóságát, és ésszerű egyensúlyt kell biztosítania a károsult és a károkozó érdekei között. A felek ésszerű elvárásainak is meg kell felelnie azért, hogy lehetővé teszi a bíróságnak, hogy egy adott vita során alkalmazandó jog kérdésével kapcsolatban olyan megközelítést fogadjon el, amely megfelel egy belső határok nélküli államközösségben a nemzetközi kereskedelem és ügyletek igényeinek.*
- (10) *Az e rendeletben meghatározott kollíziós szabályok szintén alkalmazandók az objektív felelősségen alapuló kötelezettségekre, és a kapcsoló tényezőkre vonatkozó harmonizált szabályok szintén alkalmazandók a szerződésen kívüli jogellenes károkozásért való felelősségvállalás képességére.*
- (11) *A termékfelelősség kérdésében, a kollíziós szabálynak meg kell felelnie azon célkitűzéseknek, amelyek a modern csúcstechnológiára épülő társadalomtól elválaszthatatlan tisztességes kockázatmegosztásra, a fogyasztók egészségének védelmére, az innováció ösztönzésére, a korlátozásmentes szabad verseny biztosítására és a kereskedelem elősegítésére vonatkoznak. E célkitűzések megvalósításához – az előreláthatósági záradékkal együtt – kiegyensúlyozott megoldást nyújt az azon hely jogán alapuló kapcsoló elv, ahol a károsult szokásos tartózkodási helye van.*
- (12) *Ez a rendelet nem gátolja a tagállamokat abban, hogy a médiában érvényes sajtószabadságra és a médiában érvényesülő véleménynyilvánítási szabadságra vonatkozó alkotmányos szabályait alkalmazzzák. Annak az országnak, ahol a kár leglényegesebb eleme vagy elemei megvalósulnak, vagy valószínűleg megvalósulnak, azt az országot kell tekinteni, amelyre a közzététel vagy műsorszórás főként irányul, illetve – ha ez nem nyilvánvaló – azt az országot, ahol a szerkesztői ellenőrzést gyakorolják, és ezen ország jogát kell alkalmazni. Azt az országot, amelyre a közzététel vagy a műsorszórás irányul, különösen olyan tényezők alapján kell meghatározni, mint a közzététel vagy közvetítés nyelve, az értékesítés volumene, vagy a közönség mérete egy adott országban a teljes értékesítési volumen, illetve teljes közönségméret arányában, illetve e tényezők kombinációja alapján. Hasonló megfontolások alkalmazandók az interneten és egyéb elektronikus hálózatokon történő közzététel esetén.*
- (13) *Egy olyan kommunikációs környezetben, amely egyre inkább az egész kontinensre kiterjedő alapon működik, a személyhez fűződő jogok és az Európai Unióban történelmileg kialakult sajtóhagyományok különböző formái arra utalnak, hogy ezen a területen is egységesebb feltételekre és vitarendezési szabályokra van szükség. A sajtószabadság védelemre érdemes természete és társadalomban betöltött szerepe azonban azt sugallja, hogy az egységes szabályok megállapításának folyamatában elsőbbséget kellene biztosítani az olyan médiának, amely felelősen kezeli a személyhez fűződő jogokat és kész arra, hogy autonóm módon és konszenzus alapján egy magára nézve kötelezőnek elismert Európai Médiakódexet és/vagy egy Európai Médiatanácsot hozzon létre, amely egységesített döntéshozatali iránymutatással tud szolgálni az érintett bíróságok számára is. A Bizottság felhívást kap arra, hogy támogatását nyújtsa ehhez a folyamathoz.*
- (14) *A szellemi tulajdonjogok megsértése esetén fenn kell tartani a lex loci protectionis általánosan elfogadott elvét. E rendelet alkalmazásában, a szellemi tulajdonjogok kifejezés alatt szerzői jogot, szomszédos jogokat, az adatbázisok védelmének sui generis jogát és az ipari tulajdonjogokat kell érteni.*
- (15) *Különös rendelkezéseket kell megállapítani a jogalap nélküli gazdagodásból vagy megbízás nélküli ügyvitelből származó felelősség tekintetében.*
- (16) *Akarati szabadságuk megőrzése érdekében a felek számára lehetővé kell tenni, hogy meghatározzák a szerződésen kívüli kötelezettségre alkalmazandó jogot. A gyengébb feleket védeni kell a jogválasztásra vonatkozó egyes feltételek meghatározásával.*
- (17) *A közérdekű megfontolások garantálják, hogy a tagállamok bíróságai kivételes esetekben megkapják a lehetőséget arra, hogy a közrenden és imperatív szabályokon alapuló kivételeket alkalmazzanak.*

2005. július 6., szerda

- (18) A felek közötti ésszerű egyensúly megvalósítása érdekében **megfelelő mértékben** figyelembe kell venni a károkozó cselekmény elkövetése szerinti országban érvényes biztonsági és magatartási szabályokat még akkor is, ha a szerződésen kívüli kötelezettségekre másik jog irányadó. **Ez nem vonatkozik a személyhez fűződő jogok vagy a tisztességes verseny megsértésére.**
- (19) **A tervezett vagy véghezvitt munkavállalói fellépésből származó szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jog annak az országnak a joga, ahol a fellépést tervezik vagy véghezvitték.**
- (20) **Annak biztosítása érdekében, hogy a felek és a bíróság megfelelően figyelembe tudja venni az alkalmazandó jog kérdését, a felek számára kötelezővé kellene tenni, hogy a perkeletkezettető dokumentumban az erre adott védekezésben tájékoztatassák a bíróságot az arról jogról vagy jogokról, amelyet a kereset egészére, vagy bármely részére alkalmazandónak tekintenek.**
- (21) A tagállamok által vállalt nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartása azt jelenti, hogy e rendelet nem érinti a konkrét kérdésekkel kapcsolatos azon egyezményeket, amelyeknek a tagállamok részes felei. A szabályok érthetőbbé tétele érdekében a Bizottság az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzéteszi a vonatkozó egyezmények jegyzékét a tagállamok által szolgáltatott információk alapján.
- (22) Mivel a tervezett intézkedés célját, nevezetesen a bírósági határozatok jobb előreláthatóságát, amely egy kötelező és közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi eszköz által meghatározott ténylegesen egységes szabályokat követel meg, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel nem hozhatnak egységes közösségi szabályokat, és ezért az egész Közösségre kiterjedő hatása miatt az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez a rendelet, amelyek a jogbiztonságot a belső jog anyagi jogi szabályainak harmonizálásának követelménye nélkül növeli, nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- 23) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkének megfelelően e tagállamok kinyilvánították szándékukat, hogy részt vegyenek e rendelet elfogadásában és alkalmazásában. /Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően e tagállamok nem vesznek részt e rendelet elfogadásában, amely ennek megfelelően nem kötelező e tagállamokra.]
- (24) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően e tagállam nem vesz részt e rendelet elfogadásában, amely ennek megfelelően nem kötelező e tagállamra.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

Hatály

1. cikk

Tárgyi hatály

(1) E rendeletet a polgári és kereskedelmi ügyekben a szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazni kell minden olyan helyzetben, amely jogszabály-kollíziót foglal magában. **Kizárólag e rendelet alkalmazásában a jogalap nélküli gazdagodásból és a megbízás nélküli ügyvitelből eredő kötelezettségeket szintén szerződésen kívüli kötelezettségnek kell tekinteni.**

E rendeletet nem kell alkalmazni az adó-, vám-, illetve közigazgatási ügyekre, **illetve a közigazgatás kötelezettségeire a közigazgatás által feladatai elvégzése során végrehajtott intézkedések vagy elkövetett mulasztások vonatkozásában.**

2005. július 6., szerda

- (2) Az alábbiak nem tartoznak e rendelet hatálya alá:
- a) a családi kapcsolatokból és az azokkal egyenértékűnek tekintett kapcsolatokból eredő szerződésen kívüli kötelezettségek, beleértve a tartási kötelezettséget is;
 - b) a házassági vagyoni jogi, **a házassághoz hasonló joghatásokkal bíró kapcsolatokra vonatkozó jog által ilyen kapcsolatoknak tekintett kapcsolatok vagyoni jogviszonyaiból** és az öröklési jogviszonyból származó, **vagy valószínűsíthetően származó** szerződésen kívüli kötelezettségek;
 - c) váltók, csekkek és saját váltók, valamint egyéb forgatható értékpapírok alapján létrejövő kötelezettségek, amennyiben az ilyen egyéb forgatható értékpapírok alapján létrejövő kötelezettségek azok átruházható jellegéből származnak;
 - d) társasági tagok és a tisztségviselők **személyes felelőssége** a társaság, az egyesület, illetve a jogi személy **kötelezettségeiért**, valamint a számviteli dokumentumok kötelező könyvvizsgálatának **során a könyvvizsgálóknak a társaság vagy annak tagjaival szembeni felelősségéből származó, vagy valószínűsíthetően származó szerződésen kívüli kötelezettségek**;
 - e) **az önkéntesen létrehozott** vagyoni letét megbízóinak, vagyongazdálkodóinak és kedvezményezettjeinek szerződésen kívüli kötelezettségei;
 - f) nukleáris káreseményből származó szerződésen kívüli kötelezettségek;
 - g) **bizonyítás és eljárás, a 18. és 19. cikk sérelme nélkül**;
 - h) **a hatósági intézkedésekért fennálló felelősség, beleértve a hatósági jogkörrel bíró tisztségviselők felelősségét**.
- (3) E rendelet nem érinti az Európai Közösségek intézményei olyan jogi aktusainak alkalmazását vagy elfogadását, amelyek:
- a) **egyedi ügyekkel kapcsolatban szerződésen kívüli kötelezettségekre vonatkozó jogválasztási szabályokat állapítanak meg; vagy**
 - b) **olyan szabályokat állapítanak meg, amelyek az e rendelet értelmében az érintett szerződésen kívüli kötelezettségre irányadó nemzeti jogra tekintet nélkül alkalmazandók; vagy**
 - c) **megakadályozzák a fórum joga vagy az e rendelet által kijelölt jog rendelkezésének vagy rendelkezéseinek alkalmazását; vagy**
 - d) **a belső piac megfelelő működését célzó rendelkezéseket állapítanak meg, amennyiben azok nem alkalmazhatók a nemzetközi magánjog által kijelölt joggal összefüggésben.**
- (4) E rendelet alkalmazásában „tagállam” [az Egyesült Királyságon, Írországon és] Dánián kívül bármely tagállam.

2. cikk

Általános alkalmazás

Az e rendelet szerint meghatározott jogot akkor is alkalmazni kell, ha e jog nem valamely tagállam joga.

II. fejezet

Egységes szabályok

1. szakasz

A jogellenes károkozásból eredő szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó szabályok

3. cikk

A jogválasztás szabadsága

(1) **A felek megállapodhatnak, hogy a vitájuk felmerülését követően megkötött megállapodás útján vagy – ha az egyenlő tárgyalási pozícióban lévő kereskedők közt korábban független kereskedelmi kap-**

2005. július 6., szerda

csolat állt fenn – a vitát megelőzően szabadon megtárgyalt megállapodás útján a szerződésen kívüli kötelezettségeket alávetik az általuk választott jognak. A jogválasztásnak kifejezettnek kell lennie, vagy az eset körülményeiből kellő bizonyossággal ki kell derülnie. Nem hathat ki harmadik személyek jogaira és kötelezettségeire, és nem érinti a 14. cikk szerinti imperatív szabályokat.

(2) A felek jogválasztása nem eredményezheti azt, hogy egy munkaszerződésben félként részes munkavállalót megfosztja az imperatív szabályok által biztosított védelemtől, amely őt az alábbiak szerint megilleti,

- a) azon ország joga szerint, ahol a munkavállaló a szerződés teljesítéseként rendszerint a munkáját végzi; vagy
- b) ha a munkavállaló munkáját rendszerint nem egy adott országban végzi, úgy az az adott telephely szerinti ország joga szerint, ahol a munkavállalót alkalmazták; vagy
- c) azon ország joga szerint, amelyhez a szerződés legszorosabban kapcsolódik.

(3) Ha a veszteség vagy kár bekövetkezésekor a tényállás összes eleme az Európai Közösség egy vagy több tagállamában található, a felek alkalmazandó jogra vonatkozó választása nem gátolja a közösségi jog rendelkezéseinek alkalmazását.

4. cikk

Általános szabály

(1) A 3. cikk szerinti megállapodás hiányában, és ha e rendelet másképp nem rendelkezik, a szerződésen kívüli jogellenes károkozásból származó szerződésen kívüli kötelezettségre irányadó jog annak az országnak a joga, amelyben a kár bekövetkezett, vagy valószínűleg bekövetkezik, tekintet nélkül arra az országra, amelyben a kárt kiváltó esemény bekövetkezett, és tekintet nélkül arra az országra vagy országokra, amelyben, vagy amelyekben ezen esemény közvetett következményei bekövetkeztek.

(2) Tekintettel a gépjármű-felelősségbiztosításról szóló irányelvre, a közlekedési balesetkből eredő személyi sérülések esetében azonban az eljáró bíróság és a felelős gépjárművezető biztosítója a kártérítési igény típusának meghatározása és az igény számszerűsítése érdekében a sértett szokásos tartózkodási helyének jogát kell, hogy alkalmazza, kivéve, ha az nem lenne méltányos a sértett számára.

A felelősség tekintetében, az alkalmazandó jog a baleset bekövetkezése helyszínének joga.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül és kivételesen, ha az eset összes körülményeiből világosan következik, hogy a szerződésen kívüli kötelezettség nyilvánvalóan szorosabban kötődik egy másik országhoz, ennek a másik országnak a jogát kell alkalmazni.

Azon tényezők, amelyek alapján úgy tekinthető, hogy a szerződésen kívüli kötelezettség nyilvánvalóan másik ország jogához kapcsolódik, a következők:

- a) a kármegosztás és a jogképeség tekintetében az a tény, hogy a károkozó személy(ek) és a károsult személy(ek) szokásos tartózkodási helye ugyanabban az országban van, vagy hogy a károkozó személy(ek) és a károsult személy(ek) szokásos tartózkodási helye szerinti ország vonatkozó jogszabályai lényegében azonosak;
- b) a felek közötti korábban fennálló jogviszony vagy tényleges kapcsolat, így például az érintett szerződésen kívüli kötelezettséghez szorosan kapcsolódó szerződés;
- c) az eredmény bizonyosságának, előreláthatóságának és egységességének szükségessége;
- d) a jogos elvárások védelme;
- e) az alkalmazandó külföldi jog alapjául szolgáló politika és e jog alkalmazásának következményei.

(4) Az alkalmazandó jog kérdésének megoldása során az eljáró bíróságnak szükség esetén a vita tárgyát képező minden egyes kérdést külön kell elemeznie.

2005. július 6., szerda

2. szakasz

Az egyes jogellenes károkozásokra és szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó különös szabályok

5. cikk

A magánélet védelméhez fűződő jog és a személyhez fűződő jogok megsértése

(1) A magánélet védelméhez fűződő jog, vagy a személyhez fűződő jogok megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelezettségre irányadó jog **tekintetében annak az országnak a jogát kell alkalmazni, ahol a veszteség vagy kár leglényegesebb eleme vagy elemei megvalósulnak, vagy valószínűleg megvalósulnak.**

Ha a jogsértés nyomtatott anyag közzétételéből vagy műsorszórásból ered, azon országnak, ahol a kár leglényegesebb eleme vagy elemei megvalósulnak, vagy valószínűleg megvalósulnak, azt az országot kell tekinteni, amelyre a közzététel vagy a műsorszórás főként irányul, illetve – ha ez nem nyilvánvaló – azt az országot, ahol a szerkesztői ellenőrzést gyakorolják, és ezen ország jogát kell alkalmazni. Azt az országot, amelyre a közzététel vagy a műsorszórás irányul, különösen olyan tényezők alapján kell meghatározni, mint a közzététel vagy közvetítés nyelve, az értékesítés volumene vagy a közönség mérete egy adott országban a teljes értékesítési volumen, illetve a teljes közönségméret arányában, illetve e tényezők kombinációja alapján.

E rendelkezést az interneten és egyéb elektronikus hálózatokon történő közzétételre megfelelően alkalmazni kell.

(2) A válaszadás jogára, vagy ezzel egyenértékű intézkedésekre **és a kiadóval vagy műsorszolgáltatóval szemben a kiadvány vagy műsor tartalmával kapcsolatban meghozott bármely megelőző intézkedésre vagy tiltó bírósági végzésre** irányadó jog annak az országnak a joga, amelyben **a kiadó vagy a műsorszolgáltató** szokásos tartózkodási helye van.

(3) A (2) bekezdés alkalmazandó a magánélet védelméhez fűződő jog vagy a személyhez fűződő jogoknak a személyes adatok kezeléséből eredő megsértésére is.

6. cikk

Munkavállalói fellépés

Tervezett vagy véghezvitt munkavállalói fellépésből eredő szerződésen kívüli kötelezettségre annak az országnak a joga irányadó, ahol a fellépést tervezik vagy véghezvitték.

7. cikk

Közlekedési balesetek

(1) **Amíg a Közösség nem fogad el részletes jogszabályokat a közlekedési balesetekre alkalmazandó jogról, a tagállamok vagy az e rendeletben meghatározott általános szabályokat alkalmazzák a 15. cikkre figyelemmel, vagy a közlekedési balesetekre irányadó jogról szóló, 1971. május 4-i hágai egyezményt.**

(2) A közlekedési balesetkből származó személyi sérülések esetében az eljáró bíróságnak az egyes sértettek szokásos tartózkodási helyének a kárfelelősség mértékére vonatkozó szabályait kell alkalmaznia, kivéve, ha ez méltánytalan lenne.

8. cikk

Szellemi tulajdonjogok megsértése

(1) A szellemi tulajdonjog megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelezettségre alkalmazandó jog azon ország joga, ahol a védelem iránt folyamodnak.

(2) Az egységes közösségi ipari tulajdonjog megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelezettség esetén a vonatkozó közösségi eszközt kell alkalmazni. Az ezen eszköz által nem szabályozott kérdésekre az irányadó jog azon tagállam joga, ahol a jogsértő cselekményt **elkövették.**

2005. július 6., szerda

9. cikk

Jogalap nélküli gazdagodás

- (1) *Ha egy jogalap nélküli gazdagodásból származó szerződésen kívüli kötelezettség a felek között korábban fennálló jogviszonyra, így például a szerződésen kívüli kötelezettséghez szorosan kapcsolódó szerződésre vonatkozik, az ezen jogviszonyra irányadó jog az irányadó.*
- (2) *Ha az (1) bekezdés alapján az alkalmazandó jog nem határozható meg, és ha a felek szokásos tartózkodási helye ugyanabban az országban van, amikor a jogalap nélküli gazdagodást előidéző esemény bekövetkezik, ezen ország joga irányadó.*
- (3) *Ha az (1) és a (2) bekezdés alapján az alkalmazandó jog nem határozható meg, az alkalmazandó jog annak az országnak a joga, ahol a jogalap nélküli gazdagodást előidéző esemény lényegében bekövetkezett, tekintet nélkül arra az országra, ahol a gazdagodás bekövetkezett.*
- (4) *Ha az ügy összes körülményéből egyértelmű, hogy a jogalap nélküli gazdagodásból származó szerződésen kívüli kötelezettség nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az (1), (2) és (3) bekezdésben megjelölttől eltérő országhoz, annak az országnak a joga alkalmazandó.*

10. cikk

Megbízás nélküli ügyvitel

- (1) *Ha egy megbízás nélküli ügyvitelből származó szerződésen kívüli kötelezettség a felek között korábban fennálló jogviszonyra vonatkozik, így például a szerződésen kívüli kötelezettséghez szorosan kapcsolódó szerződésre, az azon kapcsolatra irányadó jog az irányadó.*
- (2) *Ha az (1) bekezdés alapján az alkalmazandó jog nem határozható meg, és ha a felek szokásos tartózkodási helye ugyanabban az országban van, amikor a veszteséget vagy kárt előidéző esemény bekövetkezik, az adott ország joga az alkalmazandó jog.*
- (3) *Ha az (1) és a (2) bekezdés alapján az alkalmazandó jog nem határozható meg, az alkalmazandó jog annak az országnak a joga, ahol a cselekmény történt.*
- (4) *Ha az ügy összes körülményéből egyértelmű, hogy a megbízás nélküli ügyvitelből származó szerződésen kívüli kötelezettség nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az (1), (2) és (3) bekezdésben megjelölttől eltérő országhoz, annak az országnak a joga alkalmazandó.*

3. szakasz

Jogellenes károkozásból, illetve jogellenes károkozástól eltérő cselekményből eredő szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó közös **szabályok**

11. cikk

A szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jog hatálya

Az e rendelet 3–10. cikke szerinti szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jog különösen az alábbiakra vonatkozik:

- a kártérítési felelősség **alapja** és mértéke, beleértve azoknak a személyeknek a meghatározását, **akik cselekedetei felelősséget keletkeztetnek**;
- a kártérítési felelősség alóli mentesülés okai, a kártérítési felelősség bármely korlátozása és a kártérítési felelősség megosztása;
- a **károk** megléte, **természete és felmérése vagy az igényelt jogorvoslat**;
- hatáskörén belül azon intézkedések, amelyeket a bíróság jogosult meghozni eljárási joga alapján a sérülés vagy kár megelőzése vagy megszüntetése, illetve a kártérítés biztosítása érdekében;
- a kár felmérése a jogszabály által előírt mértékben;
- annak kérdése, hogy a kártérítéshez való jog engedményezhető vagy örökölhető-e;

2005. július 6., szerda

- g) a személyesen elszenvedett kárért kártérítésre jogosult személyek;
- h) másik személy cselekményeiért fennálló kártérítési felelősség;
- i) kötelezettségek megszűnésének fajtái, valamint az elévülési és jogvesztési szabályok, beleértve az elévülési, illetve jogvesztési időszak kezdetével kapcsolatos szabályokat, illetve az időszak megszakítása és felfüggesztése.

Amennyiben e rendelet másképp nem rendelkezik, vagy nincs érvényes jogválasztási megállapodás, az eljáró bíróság a kár mértékének megállapítására vonatkozó saját nemzeti szabályait alkalmazza, kivéve ha az eset körülményei másik ország szabályainak alkalmazását indokolják.

12. cikk

Az alkalmazandó joggal kapcsolatos viták

Bármely peres fél, aki e rendelet hatálya alá tartozó keresetet vagy viszontkereset nyújt be nemzeti bírósághoz, a keresetben vagy más egyenértékű perkeletkeztető dokumentumba foglalt egyszerű nyilatkozattal értesíti a bíróságot és bármely más felet a peres fél által a kereset egészére vagy bármely részére alkalmazandónak tekintett jogról vagy jogokról.

13. cikk

A külföldi jog tartalmának megállapítása

(1) *Az eljáró bíróság hivatalból meghatározza a külföldi jog tartalmát. Ehhez szükséges lehet a felek közreműködése.*

(2) *Ha nem lehetséges a külföldi jog tartalmának megállapítása és a felek erről megállapodnak, az eljáró bíróság országának joga alkalmazandó.*

14. cikk

Imperatív szabályok

(1) *E rendelet rendelkezései nem korlátozzák a fórum joga szerinti azon szabályok alkalmazását, amelyek kötelezően alkalmazandóak, tekintet nélkül a szerződésen kívüli kötelezettségre egyébként alkalmazandó jogra.*

(2) *Ha e rendelet értelmében egy adott ország joga alkalmazandó, figyelembe vehetők egy másik olyan ország jogának imperatív szabályai is, amellyel a tényállás szoros kapcsolatban áll, ha és amennyiben ez utóbbi ország joga alapján e szabályokat a szerződésen kívüli kötelezettségre alkalmazandó jogtól függetlenül alkalmazni kell. Annak vizsgálata során, hogy alkalmazni kell-e e kötelező szabályokat, azok jellegét és célját, valamint alkalmazásuk vagy alkalmazásuk elmaradásának következményeit kell figyelembe venni.*

15. cikk

Biztonsági és magatartási szabályok

Az irányadó jogtól függetlenül a felelősség meghatározásakor **ténylegesen és a szükséges mértékben** figyelembe kell venni azon biztonsági és magatartási szabályokat, amelyek a kárt kiváltó esemény helyén és idején hatályban voltak.

16. cikk

A kárfelelős biztosítója elleni közvetlen kereset

A károsultaknak arra a jogára, hogy közvetlenül a károkozó biztosítójához forduljanak, a szerződésen kívüli kötelezettségre vonatkozó jog az irányadó, kivéve, ha a károsult ehelyett a biztosítási szerződésre irányadó jogra kívánja keresetét alapozni, **amennyiben ez a lehetőség fennáll e jogok egyike szerint.**

2005. július 6., szerda

17. cikk

Jogok és kötelezettségek átszállása, egyetemleges felelősség

(1) Ha egy személyt („a hitelezőt”) szerződésen kívüli követelés illet meg egy másik személlyel („az adóssal”) szemben, és egy harmadik személy köteles a hitelezőt kielégíteni, vagy ténylegesen e harmadik személy elégitette ki a hitelezőt a kötelezettség teljesítése során, úgy a harmadik személy e kötelezettségére irányadó jog határozza meg, hogy vajon a harmadik személy jogosult-e a kötelezettel szemben gyakorolni azon jogokat, amelyekkel a hitelező rendelkezett a kötelezettel szemben a jogviszonyukra irányadó jog alapján, és ha igen, akkor azokat teljes körűen vagy csak korlátozott mértékben gyakorolhatja.

(2) Ugyanezen szabály alkalmazandó, ha ugyanazon követelésnek több kötelezettje van, és ezek egyike kielégítette a hitelezőt.

18. cikk

Alaki érvényesség

A szerződésen kívüli kötelezettséggel kapcsolatos joghatás kiváltására irányuló egyoldalú jogcselekmény alakilag akkor érvényes, ha elegendő az adott szerződésen kívüli kötelezettségre irányadó jog vagy a jogcselekmény helye szerinti ország joga alaki követelményeinek.

19. cikk

Bizonyítási teher

(1) A szerződésen kívüli kötelezettségre az e rendelet alapján irányadó jog annyiban alkalmazandó, amennyiben a szerződésen kívüli kötelezettségekre vonatkozóan törvényes vélelmeket állít fel, vagy meghatározza a bizonyítási terhet.

(2) A joghatás kiváltására irányuló jogcselekmények az eljáró bíróság országa szerinti jog vagy a 18. cikkben említett bármely olyan jog által elismert módon bizonyíthatók, amelynek alapján a jogcselekmény alakilag érvényes, feltéve, hogy e bizonyítási mód az eljáró bíróság által elfogadott.

(3) A 12. és 13. cikktől, valamint e cikk (1) és (2) bekezdésétől eltérve, e rendelet szabályai nem vonatkoznak a bizonyításra és eljárásra.

III. fejezet

Egyéb rendelkezések

20. cikk

Egy állam felségterületének való megfelelés

E rendelet alkalmazásában az alábbiakat kell az állam felségterületének tekinteni:

- a) az állam felségvizein kívüli tengerfenékben, tengerfenéken vagy az alatt található természeti erőforrások feltárására és kitermelésére szolgáló létesítmények és egyéb eszközök, ha az állam a nemzetközi jog értelmében ott természeti erőforrások feltárására és kitermelésére szuverén jogokat élvez;
- b) a nyílt tengeren az a hajó, amelyet az államban lajstromoztak, illetve lajstromszámmal vagy az általa vagy nevében kiállított hasonló dokumentummal láttak el, vagy – ha nincs lajstromozva, illetve lajstromszámmal vagy hasonló dokumentummal ellátva – amely az állam valamely állampolgárának tulajdonában áll;
- c) a légtérben az a légi jármű, amelyet az államban vagy annak nevében lajstromoztak, illetve szerepel annak légi jármű-lajstromában, vagy – ha nincs lajstromozva vagy nem szerepel a légi jármű-lajstromában – amely az állam valamely állampolgárának tulajdonában áll.

2005. július 6., szerda

21. cikk

A szokásos tartózkodási helynek való megfelelés

(1) Társaságok vagy cégek, illetve egyesületek vagy jogi személyek esetében a tevékenység végzése központját kell a szokásos tartózkodási helynek tekinteni. Ha azonban kárt kiváltó esemény egy leányvállalat, fióktelep vagy bármely más telephely működése során következik be, e leányvállalatot, fióktelepet vagy telephelyet kell a szokásos a tartózkodási helynek tekinteni.

(2) Ha azonban a kárt kiváltó esemény vagy a kár egy természetes személy üzleti tevékenysége során következik be, azt a helyet kell a szokásos a tartózkodási helynek tekinteni, ahol a természetes személy üzleti tevékenységét *ténylegesen* végzi. **Ha a szóban forgó tevékenység házaló vagy házi jellegű, a természetes személy hivatalosan bejegyzett címe a szokásos tartózkodási hely.**

(3) Az 5. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában azt a helyet kell szokásos tartózkodási helynek tekinteni, ahol a műsorszolgáltató a 89/552/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ értelmében letelepedett.

22. cikk

A renvoi kizárása

Valamely állam jogának e rendelet szerinti alkalmazása az érintett országban a nemzetközi magánjogi szabályokon kívüli hatályos jogszabályok alkalmazását jelenti.

23. cikk

Egynél több jogrendszerrel rendelkező államok

(1) Ha egy állam több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogszabályokkal rendelkezik a szerződésen kívüli kötelezettségek tekintetében, úgy az egyes területi egységeket országgként kell kezelni az e rendelet alapján alkalmazandó jog megállapítása céljából.

(2) Azon államok, amelyekben belül különböző területi egységek saját jogszabályokkal rendelkeznek a szerződésen kívüli kötelezettségek tekintetében, nem kötelesek alkalmazni e rendeletet a kizárólag az ilyen egységek joga között felmerülő kollíziókra.

24. cikk

A fórum közrendje

(1) Egy adott ország e rendeletben meghatározott joga szabályának alkalmazását csak akkor lehet megtagadni, ha ez az alkalmazás nyilvánvalóan összeférhetetlen a fórum közrendjével („ordre public”).

(2) **Egy adott ország e rendelet által meghatározott joga szabályának alkalmazása megtagadható és/vagy a fórum joga alkalmazandó különösen akkor, ha ez az alkalmazás sértené azokat az alapvető jogokat és szabadságokat, amelyeket az Emberi Jogok Európai Egyezménye, a nemzeti alkotmányok rendelkezései valamint a nemzetközi humanitárius jog tartalmaz.**

(3) **Ezenfelül, az e rendelet által kijelölt jog olyan rendelkezésének alkalmazása, amely nem kártérítés jellegű kártalanítás kiszabását jelentené, mint amilyen az elrettentő vagy megtorló jellegű kártérítés, a fórum közrendjével („ordre public”) ellentétesnek tekinthető.**

(4) **Amennyiben az alkalmazandóként megállapított jog e rendelet alapján valamely tagállam joga, a közrendre vonatkozó kivétel csak valamely fél kérelme alapján alkalmazható.**

⁽¹⁾ A tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv (HL L 298., 1989.10.17., 23. o.). A 97/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvél (HL L 202., 1997.7.30., 60. o.) módosított irányelv.

2005. július 6., szerda

25. cikkKapcsolat **a nemzetközi** egyezményekkel

- (1) E rendelet nem érinti az elfogadásakor hatályban lévő azon nemzetközi egyezmények alkalmazását, amelyeknek a tagállamok részes felei, és amelyek adott kérdésekben a szerződésen kívüli kötelezettségre kollíziós szabályokat állapítanak meg.
- (2) *E rendelet szabályai érvényesülnek a két vagy több tagállam által megkötött nemzetközi egyezmények szabályaival szemben, kivéve az I. mellékletben felsorolt egyezményeket.*
- (3) *Ha a tényállás összes egyéb eleme a veszteség vagy kár bekövetkezésének idején egy vagy több tagállamban található, e rendelet rendelkezései elsőbbséget élveznek a közlekedési balesetekre alkalmazandó jogról szóló 1971. május 4-i hágai egyezményvel szemben.*

IV. fejezet

Záró rendelkezések

26. cikk

A 25. cikkben említett egyezmények jegyzéke

- (1) A tagállamok **legkésőbb ...-ig** közlik a Bizottsággal a 25. cikkben említett egyezmények jegyzékét. Ezen időpontot követően a tagállamok értesítik a Bizottságot ezen egyezmények felmondásáról.
- (2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett egyezmények jegyzékét a teljes jegyzék kézhezvételét követő hat hónapon belül közzéteszi az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

27. cikk**Felülvizsgálat**

A Bizottság legkésőbb ...^(*) jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rendelet alkalmazásáról – az 1. és 2. pont tekintetében – és szükség esetén további javaslatokat tesz annak kiigazítására:

1. *Jelentése elkészítése során a Bizottság különös figyelmet fordít a külföldi jog különböző bíróságok általi kezelési módja által okozott hatásokra és a kártérítés kérdésére, beleértve az elretentő vagy megtorló kártérítések kiszabásának egyes joghatóságok szerinti lehetőségét.*
2. *Mérlegeli továbbá, hogy szükséges-e javasolni egy közösségi jogszabály elfogadását, amely kifejezetten a közlekedési balesetekre alkalmazandó joggal foglalkozik. A jelentés egy elemző tanulmányt tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a tagállami bíróságok milyen mértékben alkalmazzák a külföldi jogot a gyakorlatban, beleértve az annak kívánatosságára vonatkozó ajánlásokat, hogy a külföldi jogot közös megközelítés szerint alkalmazzák.*
3. *Egy olyan kommunikációs környezetben, amely egyre inkább az egész kontinensre kiterjedő alapon működik, a személyiségre és az Európai Unióban történelmileg kialakult sajtóhagyományokra vonatkozó jog különböző formái arra utalnak, hogy egységesebb feltételekre és vitarendezési szabályokra van szükség. A sajtószabadság védelemre érdemes valódi természete és annak a társadalomban betöltött szerepe azonban azt sugallja, hogy az egységes szabályok megállapításának folyamatában elsőbbséget kell biztosítani az olyan médiának, amely felelősen kezeli a személyhez fűződő jogokat, és kész arra, hogy autonóm módon és konszenzus alapján egy magára nézve kötelezőnek elismert Európai Média kódexet és/vagy egy Európai Média tanácsot hozzon létre, amely egységessített döntéshozatali iránymutatással tud szolgálni a érintett bíróságok számára is. A Bizottság felhívást kap arra, hogy fontolja meg, milyen tere van annak, hogy egy ilyen folyamat támogatást kapjon, illetve arra, hogy egy jelentés keretében terjesszen elő ajánlásokat arra vonatkozóan, hogy a nagyobb horderejű lépéseknek milyen formát kellene ölteniük.*

(*) E rendelet elfogadása után három évvel.

2005. július 6., szerda

28. cikk

Hatálybalépés és időbeli alkalmazás

Ez a **rendelet ...-án/-én** lép hatályba.

Ezt a rendeletet a hatálybalépését követően bekövetkező cselekményekből eredő szerződésen kívüli kötelezettségre kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban az Európai Közösséget létrehozó szerződéssel összhangban.

Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

P6_TA(2005)0285

Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának jegyzőkönyve a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokról *

Az Európai Parlament jogalkotási állásfoglalása az ENSZ-EGB szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokról szóló jegyzőkönyvének az Európai Közösség részéről történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2004)0635 – C6-0062/2005 – 2004/0232(CNS))

(Konzultációs eljárás)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozatra irányuló javaslatra (COM(2004)0635⁽¹⁾),
- tekintettel az ENSZ-EGB szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokról szóló jegyzőkönyvére,
- tekintettel az EK-Szerződés 175. cikke (1) bekezdésére, 300. cikke (2) bekezdése első albekezdésének első mondatára és 300. cikkének (4) bekezdésére,
- tekintettel az EK-Szerződés 300. cikke (3) bekezdésének első albekezdésére, amelynek megfelelően a Tanács konzultált a Parlamenttel (C6-0062/2005),
- tekintettel eljárási szabályzata 51. cikkére és 83. cikkének (7) bekezdésére,
- tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A6-0170/2005),

1. jóváhagyja a jegyzőkönyv megkötését;
2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Egyesült Nemzetek főtítkárnak.

(¹) A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.